

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/9/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816213111
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3816213111.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členiek Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Sopkovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: J. Q., narodený XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov P. Q., narodenej XX.XX.XXXX, bytom Q. potok XXX/XX, E. pod V. a E. Q., narodeného XX.XX.Y., bytom V. XXX/X, B., o návrhu starých rodičov F. Q., narodeného XX.XX.XXXX a H. Q., narodenej XX.XX.XXXX, obidvaja bytom V. XXX/X, B., obaja zastúpení JUDr. Ing. Michalom Mladým, advokátom, so sídlom Prievidzská 254/26, Bojnice, na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 13. októbra 2016, č. k. 9P/5/2016-7, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd ako súd prvej inštancie neodkladným opatrením podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), nariadil matke P. Q., aby odovzdala maloletého J. Q. do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom H. a F. Q., ktorých oprávnením a povinnosťou bude osobne sa starať o maloletého, vychovávať ho a zabezpečovať mu každodenné potreby. Poučil starých rodičov o možnosti podať návrh na zverenie maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval skutkové zistenia o právne významných skutočnostiach, na základe ktorých nariadil neodkladné opatrenie s obsahom vo výroku tohto uznesenia.

3. Bolo zistené, že maloletý J. Q., nar. XX.XX.XXXX pochádza z manželského zväzku P. Q., nar. XX.XX.XXXX a J. Q., nar. XX.XX.XXXX. Manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 14P/48/2014-58 zo dňa 07.11.2014, ktorým bolo zároveň rozhodnuté, že maloletý sa na čas po rozvode zveruje do osobnej starostlivosti matky. Od 06.10.2016 sa maloletý nachádza v domácnosti starých rodičov, nakoľko potom, ako našiel svoju matku ráno opitú, nahú, v prítomnosti cudzieho chlapa sa odmieta do domácnosti matky vrátiť a odmieta s matkou komunikovať, čo opakovane uviedol v škole, pred pracovníčkami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza ako aj pred starými rodičmi. Maloletý sa vyjadril, že nechce ísť k matke, nakoľko z nej má strach a bojí sa, že ho zbije. Ako vyplýva zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza matka maloletého mala problémy s alkoholom aj v minulosti. Dňa 13.12.2014 stará matka maloletého prišla na Obvodné oddelenie PZ v Novákoch nahlásiť, že odmieta odovzdať maloletého matke, nakoľko táto je opitá. Od tohto času je vedená spisová dokumentácia maloletého na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Starí rodičia žijú v rodinnom dome v Bystričanoch spolu so svojim synom. Hygiena a poriadok sú na dobrej úrovni. Starí rodičia maloletého sú zamestnaní v Reedukačnom centre Chalmová - Bystričany. V domácnosti starých rodičov neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o maloletého. Po každej stránke je o maloletého riadne postarané. Starým rodičom záleží na maloletom,

majú vytvorený pozitívny citový vzťah a chcú sa o maloletého starať. Maloletý je v domácnosti starých rodičov spokojný a ako sám uviedol, chce o nich zostať aj naďalej. Otec maloletého súhlasí s tým, aby bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom. Matka taktiež uviedla, že súhlasí, aby maloletý zostal u starých rodičov za podmienky, že maloletý príde zo školy domov a keď si urobí úlohy, môže ísť ku starým rodičom, nakoľko si myslí, že maloletý sa u starých rodičov nebude učiť a bude do školy chodiť nepripravený.

4. Na základe uvedených zistení dospel okresný súd k právnemu záveru, že sú osvedčené predpoklady podľa § 45 Zákona o rodine, v zmysle ktorého v záujme dieťaťa môže súd zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti a vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, je potrebné v záujme dieťaťa nariadiť neodkladné opatrenie a dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov.

5. Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie matka dieťaťa. Navrhla uznesenie okresného súdu zmeniť a návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

6. V odôvodnení svojho odvolania uviedla, že nesúhlasí s dôvodmi uznesenia okresného súdu. Tvrdenia navrhovateľov sú nepravdivé, účelové a zavádzajúce s cieľom jej poškodiť a znížiť jej morálny kredit.

7. O maloletého sa doteraz veľmi dobre starala a tento má zabezpečenú riadnu výchovu a stabilné rodinné prostredie. Majú spolu vytvorené veľmi dobré a silné citové vzťahy. Poprela tvrdenia o tom, že nadmerne požíva alkoholické nápoje alebo že si domov vodí cudzie pánske návštevy. Prehlasuje, že svojho syna má veľmi rada a nikdy by mu nebola schopná ublížiť. Otec sa o dieťa nikdy riadne nestaral a netrúvil s ním čas. Dlhodobu sa zdržuje v zahraničí, so svojím synom sa stretáva málokedy a aj vtedy ju ako matku pred dieťaťom očierňuje. Náklonnosť maloletého si kupuje drahými hračkami, ktoré si ona zo svojho príjmu nemôže dovoliť.

8. Aby sa mohla plnohodnotne starať o syna, pracuje iba cez víkendy a aj z tohto dôvodu bývalo dieťa cez víkendy u starých rodičov zo strany otca. U jej rodičov nechcel cez víkendy bývať, pretože títo od maloletého vyžadovali, aby sa pripravoval do školy, čo u druhých starých rodičov nemusel.

9. Navrhovateľka H. Q. sa už počas manželstva rodičov dieťaťa viackrát vyjadrila, že by chcela získať maloletého do svojej osobnej starostlivosti. Mala negatívny vplyv na manželstvo rodičov maloletého a o jeho koniec sa aj výrazne pričínala.

10. Uviedla ďalej, že žila jeden rok po narodení dieťaťa v spoločnej domácnosti s navrhovateľmi a bola svedkom toho, že títo vo väčšom množstve konzumovali alkoholické nápoje a veľmi nezdravo sa stravovali, čo sa následne odrazilo aj na ich zdravotnom stave. Tvrdila že manželstvo navrhovateľov už 10 rokov je nefunkčné, pretože navrhovateľka si našla omnoho staršieho priateľa, s ktorým trávila a trávi veľa času a zanedbávala domácnosť a manžela.

11. Spochybnila tvrdenia triednej učiteľky maloletého, že prišla do školy v podnapitom stave. Podľa jej názoru, tieto tvrdenia nie sú objektívne. Triedna učiteľka vedome „nadfúza navrhovateľom“, ktorých dobre pozná a dokonca otec maloletého vykonával na dome učiteľky viaceré práce.

12. Dňa 27.10.2016 jej volal otec dieťaťa, aby prichystala pas maloletého, pretože sa ho chystá zobrať do zahraničia. Otcovi dieťaťa odmietla pas vydať a oznámila tieto skutočnosti príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

13. Je presvedčená, že všetky udalosti, ktoré s udiali v poslednom čase, boli zmanipulované zo strany navrhovateľov a otca dieťaťa, aby si ho otec mohol zobrať bez jej súhlasu do zahraničia, kde sa on dlhodobo zdržuje.

14. Domnieva sa, že navrhovatelia „majú všade známosti, a to či na príslušných úradoch, v škole a v iných ustanovizniach“, čo ona v žiadnom prípade nemá a ani nedisponuje takými finančnými prostriedkami ako navrhovatelia a otec maloletého.

15. Vzhľadom na uvedené, vôbec nebolo potrebné neodkladne upravovať pomery účastníkov, pretože potreby maloletého neboli vôbec narušené. Všetko je len dobre pripravený plán navrhovateľov a otca

dieťaťa „poškodiť dobré meno matky maloletého“ a ovplyvňovať maloletého voči jeho matke s cieľom akýmkoľvek spôsobom získať dieťa od matky a tým umožniť otcovi odvieť dieťa bez jej súhlasu do Švajčiarska.

16. Navrhovatelia v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky dieťaťa navrhli uznesenie okresného súdu potvrdiť ako vecne správne. Je v záujme dieťaťa, aby žil vo výchovne vhodnom prostredí, ktoré mu oni zabezpečujú a nebol vystavený stresovým situáciám, ktoré vyvoláva matka maloletého, čo nepriaznivo pôsobí na psychický stav dieťaťa.

17. Na základe výzvy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza si dňa 06.10.2016 vyzdvihli dieťa zo školy, ktorú navštevuje. Odvtedy je dieťa v ich starostlivosti. Býva s nimi v rodinnom dome, kde má vlastnú izbu, ktorá je vhodne zariadená a má tam aj počítač. Dieťa denne vozia do školy v Lehote pod Vtáčnikom. Maloletý je u nich spokojný, už sa začal aj pravidelne stravovať. Keď ho zobrali, bol traumatizovaný, nemal chuť do jedla, jedol nepravidelne. V škole si zlepšil prospech. Starý otec F. Q. je v pravidelnom kontakte s triednou učiteľkou. Odkedy je u nich, dostal už sedem jednotiek a dve dvojky. Predtým mal poznámky, že si nerobí domáce úlohy, poznámku mal päťkrát po sebe. V škole nedosahoval dobrý prospech. Keď sa dieťa vráti z školy a pripraví sa na nasledujúci deň, chodia sa bicyklovať, na prechádzky s jeho psom. Maloletý je veselý, predtým bol smutný. Odmietla sa stretávať s matkou.

18. Podľa ich názoru, odvolanie matky je plné klamstiev a nepráv. Sú „zhrození“, ako ich matka dieťaťa negatívne opisuje v odvolaní. Majú skúsenosti s výchovou detí, jednak ako rodičia a jednak zo zamestnania, keďže obaja pracujú v Reedukačnom centre Bystričany. Popierajú, že sú konzumentmi alkoholu, že sa nezdravo stravujú, ako to uvádza matka dieťaťa. Odkedy je maloletý v ich starostlivosti, začal viac jesť, zlepšila sa mu fyzická kondícia, je bez stresu. Ich zdravotný stav im neprekáža v starostlivosti o dieťa, nie sú vážne chorí, obaja sú zamestnaní, čo dokazuje, že sú zdravotne spôsobilí aj na výchovu a starostlivosť o maloletého.

19. Pokiaľ sa matka v odvolaní zmieňuje o staršom priateľovi navrhovateľky, k tomu uviedli, že ide o 82-ročného človeka, ktorý je im ako adoptívny otec a pomáhajú mu v starobe.

20. Nedostatky a problémy v starostlivosti matky o dieťa si oni nevymysleli. Neustranné osoby, ako napríklad pedagógovia v škole, pracovníci ÚPSVaR Prievidza, susedia matky maloletého, ako aj sám maloletý jasne potvrdili, že matka sa o dieťa nestarala správne, že nezvládala a zanedbávala starostlivosť o neho, že viditeľne chodila v alkoholickom opojení. Maloletý sám uviedol, že matka často konzumovala alkohol doma, aj v krčme v čase voľna, kedy sa mala starať o deti. Maloletý ju čakával v krčme hladný, v krčme dýchal do seba dym z cigariet, čo mu vadilo a z toho ho štípali aj oči. Čakával ju sám doma po 22. hodine.

21. Otec dieťaťa niekoľko rokov pracuje vo Švajčiarsku, snaží sa starať o dieťa, pravidelne prispieva na jeho výživu 300 eur mesačne, chodí s dieťaťom na spoločné dovolenky, priemerne každý tretí víkend je na Slovensku, počas ktorého je s dieťaťom. Dieťa motivuje k učeniu a nie, že sa nemusí učiť, lebo jeho otec má veľa peňazí.

22. K incidentu s pasom maloletého uviedli, že otec mienil ísť s dieťaťom do Aquaparku Delfín v Uherskom Brode v Českej republike, a preto si pýtal od matky pas dieťaťa.

23. Súčasne uviedli, že už podali návrh na súd vo veci samej.

24. Matka dieťaťa v písomnom podaní z 29.11.2016 doplnila svoje odvolanie proti uzneseniu okresného súdu. Zdôraznila v ňom svoje tvrdenia v odvolaní, že všetky udalosti, ktoré sa udiali v poslednom čase boli „zmanipulované zo strany navrhovateľov a otca dieťaťa s cieľom, aby dieťa mohol otec zobrať do zahraničia“.

25. Tvrdila, že navrhovatelia a otec dieťaťa neustále štvli dieťa proti nej, znevažovali ju a hovorili, že ho nemá rada a nedokáže sa o neho postarať. Toto všetko viedlo k tomu, že maloletý si po telefonickom rozhovore so svojím otcom „vymyslel, že jeho matka ležala doma opitá a nahá s cudzím mužom“ a dňa 06.10.2016 odmietol s ňou ísť zo školy domov.

26. Iniciovala vyšetrenie dieťaťa u psychologičky, ktorá po rozhovore s dieťaťom jej povedala, že nemôže presne povedať, čo maloletý povedal, ale naznačila, že je v práve a „nech bojuje o svojho syna“. Zároveň jej povedala, že maloletý sa bojí, že sa na neho jeho mama hnevá, preto napriek tomu, že mu mama veľmi chýba, jeho dvaja bratia a jeho domov, bojí sa domov vrátiť.

27. Je si istá, že potom, ako bol maloletý zámerne navedený na to, aby o svojej mame klamal, už oľutoval, čo spravil, pred svojou mamou sa hanbí, myslí si, že sa na ňu hnevá. Dieťa sa preto určite trápi.

28. Uviedla, že navrhovatelia svojím konaním a znemožňovaním akéhokoľvek styku matky s dieťaťom vážne narušili veľmi dobrý a silný citový vzťah medzi matkou a synom. Dieťa vo svojom veku potrebuje starostlivosť, opateru a lásku matky, kľudné zázemie a rodinné prostredie, na ktoré je zvyknuté.

29. Súčasne poukázala na to, že otec dieťaťa od 07.11.2014, t. j. odo dňa rozvodu neoprávnene poberá rodinné prídavky vo Švajčiarsku, preto dala podnet na príslušné orgány vo Švajčiarsku na prešetrenie tejto veci.

30. Je presvedčená, že u navrhovateľov nie sú vytvorené vhodné podmienky na zdravý telesný a duševný vývoj dieťaťa. Navrhovatelia cez týždeň pracujú, ale ona robí iba cez víkendy, aby sa mohla dieťaťu venovať a učiť sa s ním.

31. Navrhovatelia v písomnom stanovisku k doplneniu dôvodov odvolania matky uviedli, že vylučujú akúkoľvek manipuláciu dieťaťa proti jeho matke a nemajú vedomosť o tom, že by to robil jeho otec. Dieťa jasne a slobodne vyjadrilo svoj názor o jeho vzťahu k matke pred príslušným referátom ÚPSVaR Prievidza. Zanedbávanie starostlivosti o dieťa bolo potvrdené pedagógmi dieťaťa a šetrením pomerov ÚPSVaR Prievidza. Nebránia v styku dieťaťa s matkou, stav je však taký, že maloletý styk s matkou zatiaľ odmieta.

32. Pokiaľ matka dieťaťa spochybnila ich zdravotnú spôsobilosť starať sa o dieťa, pripojili potvrdenia od ich ošetrojúcej lekárky, že ich zdravotný stav nie je prekážkou v starostlivosti o dieťa.

33. Súčasne tiež pripojili ftc. žiackej knižky dieťaťa, podľa ktorej je zrejmé, že dieťa v škole zlepšilo svoj prospech.

34. Kolízny opatrovník k odvolaniu matky dieťaťa uviedol, že navrhuje uznesenie okresného súdu potvrdiť. Pridržiaval sa písomnej správy z 12.10.2016. Maloletý sa vyjadril počas pohovoru na úrade dňa 09.11.2016 za prítomnosti poradcu referátu poradensko-psychologickej služby, že sa cíti u starých rodičov lepšie ako v domácnosti matky, s matkou sa kontaktuje sporadicky, nakoľko sa mu nepáči, že matka požíva alkoholické nápoje. Naďalej prejavuje záujem zostať v starostlivosti starých rodičov.

35. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v intenciách ust. § 65, 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a zistil, že uznesenie okresného súdu je potrebné potvrdiť ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CSP“). O odvolaní matky rozhodol bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP.

36. Neodkladné opatrenie je procesným inštitútom, ktorého účelom je neodkladná predbežná úprava pomerov v prípade ohrozenia alebo ohrozovania práva, prípadne obava z ohrozenia exekúcie.

37. Civilný mimosporový poriadok - CMP v § 360 a nasl. zakotvuje niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu.

38. Neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu (§ 360 ods. 1 CMP).

39. Podľa § 367 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je

vykonateľné vyhlásením, ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

40. Hmotnoprávnym podkladom neodkladného opatrenia v zmysle uvedeného ustanovenia je zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, v danom prípade ide o zmenu pôvodnej úpravy výkonu rodičovských práv. Základným kritériom pre vydanie takéhoto druhu neodkladného opatrenia je záujem maloletého dieťaťa, ktorého starostlivosť z rôznych dôvodov v doterajšom prostredí je problematická a je potrebné urýchlene zabezpečiť dočasnú starostlivosť o neho do doby definitívnej úpravy starostlivosti - prípadnej zmeny výkonu rodičovských práv a povinností, ktorej posudzovanie je predmetom konania vo veci samej.

41. V zmysle Článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa z 20. novembra 1989 (oznámenie č. 104/1991) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti, týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

42. Okresný súd vychádzal z citovaného ustanovenia Dohovoru o právach dieťaťa a starostlivo posudzoval v danej veci všetky rozhodné skutočnosti, ktoré sú právne významné pre nariadenie neodkladného opatrenia s obsahom v zmysle ustanovenia § 367 CMP.

43. Je nepochybné, že z objektívnych zistení vyplynuli závery o problematickej starostlivosti matky o maloleté dieťa. Zanedbávanie dohľadu nad školskou prípravou dieťaťa dokumentujú poznámky v žiackej knižke, že sa dieťa nepripravuje na vyučovanie, i keď matka tvrdí, že práve z dôvodu starostlivosti o dieťa pracuje iba cez víkendy. Zásadným dôvodom, ktorý vyvolal potrebu neodkladného opatrenia je však vzťah matky k alkoholu, incident v októbri 2016, v dôsledku ktorého dieťa odmietlo ísť zo školy domov k matke.

44. Matka dieťaťa tvrdí, že celá situácia je dôsledkom manipulácie starých rodičov a otca dieťaťa, avšak nepopiera skutkové okolnosti o svojom vzťahu k alkoholu a javí sa nepravdepodobné, že incident v kritický deň si dieťa vymyslelo, podobne aj ďalšie nedostatky v správaní matky v súvislosti s konzumáciou alkoholu a návštevou reštauračných zariadení s dieťaťom.

45. Okresný súd rozhodol správne, keď z produkovaných dôkazov vyvodil právny záver, že nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa matke uložilo odovzdať dieťa starým rodičom, je primárne v najlepšom záujme dieťaťa, keďže sa preukázalo ohrozenie jeho práva na riadnu výchovu a rodinné prostredie.

46. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že neodkladné opatrenie má dočasný charakter a má upravovať pomery, kým bude úprava právnych pomerov definitívna.

47. V konaní vo veci samej sa uplatní v danej veci vyšetrovacia zásada a súd bude vykonávať dôkazy na riadne zistenie všetkých významných skutočností, zrejme aj tých, ktoré matka uvádzala vo svojich podaniach (manipulácia, informácia psychológa, pomery u starých rodičov a pod.).

48. Z uvedených dôvodov bolo potrebné uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).